

Mgr. Lukáš Nevrkla

**Srovnání atenuace (*hedging*) v politickém diskurzu britské a australské angličtiny /
A comparison of hedging in British and Australian political discourse**

Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav anglického jazyka a didaktiky, diplomová práce, srpen 2016, 73 stran + příloha

Posudek oponenta

Diplomová práce Lukáše Nevrkly porovnává využití strategií vyhýbání se odpovědi (*hedging, evasion, reformulation a dodging a footing shift*) identifikovaných Partingtonem (2003) a Fraserem (2010) v politickém diskurzu, a to konkrétně na materiálu parlamentních interpelací v britské Dolní sněmovně a australské Sněmovně reprezentantů. Kromě srovnání praxe dvou různých institucí je cílem práce také ověřit použitelnost Partingtonova a Fraserova přístupu na odlišném typu politického diskurzu.

Úvodní část podává informativní přehled relevantních publikací věnujících se zvolenému tématu (Kapitola 1), včetně stručného resumé výsledků získaných Fraserem a Partingtonem. Metodologická část (Kapitola 2) prezentuje motivaci volby dat a formát interpelací v obou sledovaných institucích vzhledem k předpokladu, že formát (včetně časových omezení) bude determinovat interakci. Poměrně stabilní formát umožňuje segmentovat materiál na jednotky, jako jsou *question time units* a *question time exchanges* (str. 17). V této souvislosti podotýkám, že snazšímu sledování postupu a výsledků výzkumu by zde prospěla také definice *question block*, str. 17, definice *response block segment* (např. str. 34 – jde o část *response block*? – jak dlouhou? podobně na str. 33 *a more complex structure of the interrogative segment*, na str. 60 – *the speakers picked up and reformulated phrases or other segment (sic) of the interrogative block*). Pro druhou část práce pak také definice *utterance: a combination of several hedging items in one utterance emerged as very common* (str. 51, př. 21 – jde o celou repliku jednoho mluvčího?) Stejně tak by vzhledem ke kvantitativnímu zpracování bylo na místě explicitnější pojednání vztahu mezi strategií/technikou a strukturní jednotkou: *one response block may include more than one evasion technique* (str. 38), kdy jich celkově autor identifikuje 570 výskytů (tab. 12, str. 37).

V metodologické části autor zahrnuje i analýzu první složky výměn – zde je trochu neústrojně umístěna typologie odpovědí před typologií otázek (str. 18-20).

Materiál pro empirickou analýzu představují dvě interpelace v Dolní sněmovně (HOC) a tři ve Sněmovně reprezentantů (HOR) (18.139 slov s 54 výměnami a 19.679 slov s 48 výměnami). Jak by vypočítán průměr *Response blocku* HOR (335 v Tab. 3 na str. 22?) Bylo by možno specifikovat vztah mezi Tab. 2 a Tab. 3, tj. 119 a 54 pro HOC, str. 22? Resp. jak bylo získán součet „54“ a „102“ v Tab. 2? Má smysl v Tab. 3 sčítat průměrné hodnoty a jak autor došel k počtu „137“? Na čem je založen rozdíl v počtu *word count podium and enquirer* pro HOC v Tab. 1 a Tab. 6 (str. 22 a 32)?

Kapitola 3 představuje hlavní komunikační strategie identifikované v politickém diskurzu (*hedging, evasion, reformulation a dodging a footing shift*). V jakém jsou tyto strategie vzájemném vztahu a reflektuje se tento vztah v titulu práce, který zmiňuje pouze *hedging*?

V kapitole 4 autor předkládá výsledky analýzy vzorků podle čtyř sledovaných strategií. Nejprve jsou porovnány odpovědi na otázky (Tab. 7 -11), tzn. komunikační dynamika interpelací (*the twelve categories [of question illocutionary types] were identified* – kde se setkáme s jejich seznamem?, na str. 33 se uvádí jen osm typů? a které nebyly identifikovány v HOR?). Dále se věnuje např. pozornost poměru mezi ilokucí a délkou otázky a odpovědi, kde oba vzorky vykazují diametrálně jiný charakter. V oddíle 4.2 uvádí celkové zastoupení čtyř sledovaných strategií, které pak autor jednotlivě analyzuje pro každou instituci zvlášť a následně je vzájemně porovnává (4.3-4.6).

Na str. 41 autor doplňuje a modifikuje Partingtonovu typologii „*evasion by raising a safe topic*“ a zavádí na základě dat dominantní typ a vlastní kategorii *topic management* („*topic reprojection*“). Při analýze *hedging* (4.4) pracuje autor se seznamem jednotek – jak se dívá na možnost analyzovat *compound hedging devices* (Fraser 2010: 205)? Vyskytly se jiné prostředky atenuace než ty, které uvádí Fraser?

Kapitola 5 předkládá výborně napsaný závěr a shrnutí.

Celkově je třeba říci, že práce představuje skutečně komplexní analýzu materiálu a zcela dostatečně plní vytčený úkol. Množství analyzovaného materiálu, množství kvalitativních analýz, jakož i četné kvantitativní korelace je autor schopen smysluplně interpretovat a přesvědčivě tak popsat rozdíly mezi praxí/diskurzem obou sledovaných institucí, což svědčí jednak o zájmu, ale zejména o schopnosti aplikovat koncepty získané studiem pragmatiky na smysluplný výzkumný úkol.

Po technické a jazykové stránce je práce na dobré úrovni. Litovat je třeba jen absence zkoumaného materiálu v příloze, občasné menší (výše diskutované) explicitnosti popisu metodologie a menší přehlednosti některých tabulek (sčítání průměrů, neúplných součtů a drobných číselných nepřesností).

Poznámky k jednotlivostem:

Str. 27 – seznam neústrojně zahrnuje *I believe that he is here* a *I guess* (vykopírované)

str. 31 – nestandardní členění práce, resp. číslování kapitol- II. 4.

Str. 35 – tabulky 10 a 11 – nedávají absolutní ani procentní součet + není komentováno

Str. 51 – chybné číslování příkladů

Str. 52 – poslední odst. uvádí 228 instances, tab. 28 ale 226

str. 32 - je v Tab. 6 vhodné mluvit o syntaktické struktuře?

str. 55 – chybné číslování oddílu

Závěr:

Jak vyplývá z výše uvedeného, předložená studie Mgr. Lukáše Nevrkly kritéria kladená na diplomové práce splňuje. K obhajobě ji proto doporučuji a předběžně hodnotím známkou *výborně* či *velmi dobře*.

PhDr. Pavlína Šaldová, Ph.D.

V Praze, 30. srpna 2016